

ALI KDAJ LISTAŠ PO REKLAMNIH KATALOGIH MEGA MARKETOV IN SE SPRAŠUJEŠ, KDO JE DOBROTNIK, KI JE POSTAVIL TAKO ČEDNE CENE DOLOČENIH ARTIKLOV? MISLIM NA OBLEKE, FOTOAPARATE, RAČUNALNIKE, HRANO IN ŠE IN ŠE ZA CENO, KI JE V PRIMERJAVI Z IZDELKI DRUGIH PROIZVAJALCEV NIŽJA TUDI ZA POLOVICO. ČE SI NA LEPSI STRANI KATALOGA, RES, DOBROTNIK. KAJ PA ČE SI NA DRUGI STRANI? ČE SI DELAVEC IZ DRŽAVE, KI JO TAKO POLITIČNO KOREKTNO IMENUJEMO DRŽAVA TRETJEGA SVETA IN DELAŠ ZA NITI NE 1\$ (0,76 €) NA URO CEL DAN V NEZNOSNIH RAZMERAH? SE TI TA OSEBA ŠE ZDI DOBROTNIK? MOGOČE, KER BI BIL DRUGAČE PRECEJ BOLJ LAČEN.

Pojdi na domišljijško potovanje v Tanzanijo. Čez gozd, ki je dom mnogih fascinantnih živalskih in rastlinskih vrst in idilično potuj vse tja do obale Viktorijinega jezera, tako imenovanega srca človeštva. V njem živi velika kanibalska riba z velikimi usti, ki je pojedla skoraj vse druge ribje vrste (tekne ji pa tudi lastna vrsta). A ta riba tam ni od vedno. Tam je zaradi poskusa enega tistih »dobrotnikov«, zaradi katerih so cene tako mamljive. Postala je edina panoga, s katero se ljudje v tem območju preživljajo. Kot rečeno za 1\$ (0,76 €) na uro. Razen če je njihov poklic prostitutka, potem za 10 \$ (7,59 €) na uro.

NEKAJ GNILEGA JE V SRCU ČLOVEŠTVA

Kljub izobilju rib, ki jih izvažajo, tam vlada lakota. Otroci so narkomani. Odrasli umirajo za AIDS-om. V bližini divja tako imenovana plemenska vojna. Vse pa se vrti okoli nilskega ostriza, ki ga izvažajo v Evropo. Da pa letala ne potujejo v eno stran prazna, vozijo iz Evrope orožje. Tajno seveda. In vojna traja. To zgodbo prikazuje dokumentarni film Huberta Sauperja z naslovom Darwinova nočna mora.

POŽREŠNE RIBE, POCENI ROBA IN KAJ SE TO TIČE NAS

»Dobrotniki« so v tem primeru afriški ministri, komisarji Evropske unije in Svetovna banka. V predstavitvi na spletni strani Svetovne banke piše, da je vitalni vir tehnične in finančne pomoči za razvijajoče se države. Piše tudi, da izboljšuje življenja. Mogoče. Ampak najprej je treba življenja narediti takšna, da

Darwinova NOČNA MORA

potrebujejo izboljšanje. Najprej je treba ljudi oropati zemlje in vira preživetja in jim nato ponuditi izboljšanje. Če citiram režiserja prej omenjenega filma: »Lahko bi posnel podoben film v Sierra Leoni, namesto rib z diamanti, v Hondurasu z bananami, v Libiji, Angoli ali Nigeriji z nafto. Princip delovanja globalizacije, ki jo poganja nova ekonomija, je povsod enak: oropati ... Večina izmed nas ve za destruktivne mehanizme našega časa, toda ne moremo si jih prav predstavljati. Nismo sposobni verjeti to, kar vemo.« Mogoče niti ni problem, da nismo sposobni tega verjeti, pogosto preprosto rečemo: »Pa saj to ni moj problem. To se dogaja tako daleč stran, da se mene ne tiče. Jaz nimam nič s tem.« Drži sicer, da navadni smrtniki, ki nismo direktorji in agenti megalomanskih bank in združb nimamo neposrednega vpliva na razmere v tretjem svetu. Bi pa naš odnos, ki je pogosto aroganten in brezbrizen, znal popraviti in spremeniti marsikaj. Je pa res, da so spremembe, ki jih naredi posameznik, tako majhne, da so hitro spregledane.

MADE IN THIRD WORLD COUNTRIES

Kaj dejansko spremenim, če ne kupujem več nilskega ostriza (ne da sem kdaj ga, in glede na to, kako je čeden, me tudi ne mika)? Zaradi tega ne bodo propadle ribje tovarne. Delavci ne bodo nič več plačani. Kako naj se odločim, ko kupujem oblačila tujih znamk, ki jih pogosto krasijo etikete Made in Bangladesh in podobno? Skoraj polovico so cenejši od naših

proizvodov in glede na to, da se ne kopam v bazenu denarja, zanemarim dejstvo, da po vsej verjetnosti ne bodo zdržala več kot eno sezono. Ne gre pa le za poceni izdelke, računalniški deli, deli gospodinjskih aparatov, priznane znamke čevljev, oblek in še marsičesa drugega, vse te izdelke nekje, skrito v ohišju ali podlogi, krasi etiketa Made in Third World countries.

TO NI MOJ PROBLEM! PA JE.

Kako torej pomagati? Je sploh možno? Lahko kot posameznik kaj spremeniš? Pri vseh vsakodnevnih težavah, s katerimi se spopadamo, naj se zdaj ukvarjamo še z tanzanijsko prostitutko, ki ima AIDS? JA. Že razmišljanje o tej problematiki, opozarjanje nanjo je korak v pravo smer. Mogoče se bo naše zavedanje s časoma le dvignilo, da bomo uspeli spremeniti potrošniško družbo v bolj human svet.

- ★ www.darwinsnighmare.com
- ★ www.kinodvor.si/film_helper.php?showfilm=9877
- ★ www.filmofil.com/index.php/id/861/Darwinova_nocna_mora
- ★ www.mladina.si/tehdnik/200702/clanek/kul-film-marcel_stefancic_jr
- ★ www.worldbank.org
- ★ www.amnesty.si
- ★ www.unicef.si

